

Zápis

z 13. jednání Komise prorodinných aktivit, sociální a zdravotní konaného dne 8. 6. 2016 ve Žďáru nad Sázavou

Garant komise: Ing. Josef Klement, místostarosta města Žďár nad Sázavou
Předseda komise: Václav Dobrovolný
Přítomni: Václav Dobrovolný, David Filip, Mgr. Helena Novotná, Mgr. Lenka Šustrová,
Mgr. Petra Nováčková, MUDr. Romana Bělohávková, Bc. Ladislav Bárta,
PaedDr. Jaroslav Ptáček, Šárka Vidergotová, Michaela Kremlíková, Ing. Josef
Klement, Ing. Petr Krábek

Omluveni: Michal Hubert Zrůst, MSc.

Hosté: Mgr. Martin Kahánek, Ing. Kateřina Navrátilová

Program jednání:

1. Tvorba Strategického plánu sociálního začleňování
2. Babybox ve Žďáře nad Sázavou
3. Různé

Zahájení – předseda komise přivítal přítomné a dále hosty – Mgr. Martin Kahánek – Lokální konzultant Agentury pro sociální začleňování, Ing. Kateřina Navrátilová – Manažer Strategického plánu sociálního začleňování města Žďáru nad Sázavou. Členové komise vyslovili souhlas s účastí hostů na jednání komise.

Hlasování: pro: 10, zdržel se: 0, proti: 0

Předseda komise vyzval přítomné, zda mají návrhy k doplnění programu jednání. Nebyly žádné návrhy na změnu programu a všichni přítomní schválili program jednání. Byla provedena kontrola usnesení s minulého jednání.

Hlasování: pro: 10, zdržel se: 0, proti: 0

1. Tvorba Strategického plánu sociálního začleňování.

Tento bod uvedl Ing. Krábek a na něj navázal Mgr. Kahánek prezentací o Lokálním partnerství. Popsal problematiku sociálního vyloučení osob a představil 5 pracovních skupin (bydlení – vzdělávání – zaměstnání – rodina a sociální služby – bezpečnost), jejich funkci a současný stav jejich práce. Představil dosavadní Analýzu potřeb a nabídl komisi její rozpracovanou verzi ke komentářům. S tímto návrhem komise souhlasila. Dále Mgr. Kahánek seznámil komisi s Koordinovaným přístupem k sociálně vyloučeným lokalitám a Situační analýzou v lokalitě a upozornil, že podle výsledků analýzy se ve Žďáře nad Sázavou jedná spíše o prevenci problému Sociálně vyloučené lokality. Analýzu také nabídl komisi k nahlédnutí a komentářům. Na závěr seznámil komisi s dalším postupem a časovým harmonogramem tvorby Strategického plánu sociálního začleňování a pozval členy k účasti na příštím setkání pracovních skupin. MUDr. Bělohávková se informovala o propojení Strategického plánu sociálního začleňování se Strategickým plánem rozvoje Žďáru nad Sázavou. Mgr. Kahánek potvrdil propojenost a společnou spolupráci, ale také komisi ujistil, že se problematika, uvedená ve Strategickém plánu rozvoje města, nebude řešit duplicitně v obou strategických plánech. P. Dobrovolný požádal Mgr. Kahánka o zopakování dalšího postupu tvorby Strategického plánu sociálního začleňování. Mgr. Kahánek ke své odpovědi ještě dodal informace o možnosti využití výzev IROP č. 34 a č. 35 – „Sociální bydlení“ a „Sociální bydlení pro SVL.“ Výzvy budou zpřístupněny od června do konce prosince 2016. V roce 2017 bude následovat výzva pro obce přijaté agenturou ke spolupráci v Koordinovaném přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám, ve které budou alokovány finanční prostředky pro řešení sociálně vyloučené lokality ve Žďáře nad Sázavou dle schváleného Strategického plánu sociálního začleňování města. Bude nutné zpracovat a podat kvalitní projekty na aktivity vyplývající ze Strategického plánu sociálního začleňování.

2. Zřízení babyboxu

Ing. Krábek představil zpracovaný materiál, který obdrželi všichni členové komise před jednání komise. Zdůraznil, že již tvorba materiálu byla složitá, protože u tohoto tématu jsou k dispozici dva názory. Jeden zřizování babyboxů odmítá a doporučuje zrušení babyboxů stávajících s tím, že to není pro odložené děti vhodné. Materiál je koncipován tak, že v něm jsou příspěvky reprezentující oba názory. Uvedl, že osobně podporuje babyboxy, ale jejich umístění mimo nemocnice může způsobovat komplikace.

Tématika babyboxu je velmi široká a svým způsobem navazuje na historii dávných dob, kdy společnost musela řešit problematiku odložených dětí. Dále jsou v materiálu uvedeny stávající babyboxy, kterých je celkem 70 a uloženo do nich bylo celkem 137 dětí. Uvedl, že v zakládání babyboxů v České republice se angažuje Nadační fond pro odložené děti Statim a občanské sdružení Babybox pro odložené děti – Statim, jejichž spoluzakladatelem byl pan Ludvík Hess, který se stále v zakládání babyboxů stále angažuje.

V materiálu je popsána i problematika utajených porodů a případných komplikací a z nich vyplývajících pro matku dítěte a z toho vyplývajících podpora babyboxů, jako potřebné alternativy pro matky v tíživé situaci.

Byl popsán i metodický pokyn MPSV ČR a preventivně informační prohlášení Policejního prezidia ČR k babyboxům.

Ing. Krábek uvedl, že na město Žďár nad Sázavou obrátil pan Ludvík Hess s dotazem, zda by možné babybox na území města zřídit.

Ředitel soc. služeb hledal možnosti v zařízeních, které mají nepřetržitou službu. Jednalo se o Dům klidného stáří Okružní 67, Seniorpenzion Horní 22 a dům s pečovatelskou službou Libušínská 15. U dvou prvních zařízení není možnost umístit babybox, který by byl volně přístupný. Jediným možným objektem zůstal dům s pečovatelskou službou Libušínská 15 (dále jen DPS), který je téměř celý volně přístupný a je zde nepřetržitá služby pečovatele.

Záznam o průběhu jednání:

„V únoru jsme se na místě sešli s panem Hessem a panem Juřicou, výrobcem babyboxů.

Dohodli jsme konkrétní možné místo v plášti domu.

Pan Hess byl s řešením spokojený. Navrhnul termín otevření v září tohoto roku. Na to jsme mu s panem ředitelem Šerákem řekli, že to nebude jen tak. Vše se musí důkladně zvážit, zjistit informace tam, kde babyboxy jsou a poté vše předložit do orgánů města. Na dotaz, kdo bude financovat instalaci, řekl pan Hess, že na výrobu a instalaci je schopen získat prostředky od sponzorů. Město bude hradit provozní náklady a stavební práce spojené s vytvořením otvoru pro babybox a potřebné revize. Stavební práce: vybourání okna, zvětrání otvoru, osazení nových oken, zbudování přístupového chodníku, přívodu el. energie a úprava topení v místnosti byly odhadnuty na 70 tis. Kč.

Uvedl, že se spolu s ředitelem, Mgr. Šerákem byli podívat do dvou zařízení, jak je to tam zařízené.“

Informace o dalších babyboxech umístěných v Kraji Vysočina:

V nemocnici v Havlíčkově Brodě byl babybox nainstalován v roce 2012. Od té doby do něj byli odloženi 3 novorozenci těsně po porodu. Babybox je umístěn v zadní části dětského pavilonu a provozně spadá pod novorozenecké oddělení, jehož součástí je jednotka intermediární péče pro nedonošené a rizikové novorozence. Zdravotní sestra z tohoto pracoviště při uložení dítěte do babyboxu dostane informaci přes nainstalovaný počítač, kde vidí přes kameru dítě uložené ve vaničce babyboxu. Sejde jedno poschodí po schodech k babyboxu, otevře vnitřní dvířka, vyjme novorozence a přenes ho zabaleného o poschodí výš na odborné pracoviště, kde je novorozenec odborně ošetřen a zdravotně zajištěn. Toto se jeví z pohledu odloženého novorozence jako ideální. Primářka dětského oddělení k režimu zajištění babyboxu sdělila, že jej považuje za ideální, neboť jsou schopni dítěti poskytnout okamžitou zdravotnickou péči, i případnou resuscitaci, pokud by to bylo potřeba. Personál je odborně proškolen jak teoreticky, tak prakticky. Uvedla, že osobně s existencí babyboxů nesouhlasí a to zejména proto, že se tím legalizuje dítě bez historie. Dítě bez historie může mít později velké problémy, nemá kořeny, může ho to psychicky poznamenat a traumatizovat po celý život. Navíc toto dítě bez znalosti anamnézy rodičů musí absolvovat podstatně větší zátěž zdravotních vyšetření, než děti, u kterých jsou známí rodiče.

Paní primářka také uvedla, že jsou dnes možnosti, jako utajený porod, kdy je rodičce zajištěna anonymita a dítěti je zprostředkována náhradní rodina formou osvojení.

U jednoho ze tří odložených dětí byl vážně ohrožen zdravotní stav, který se podařilo rychlým zásahem profesionálním personálem stabilizovat.

Další babyboxy na Vysočině:

Nemocnice Pelhřimov: 21. prosince 2007 (Slovanského bratrství, Pelhřimov, babybox se nachází v přízemí dětského pavilonu)

Nemocnice Jihlava: 19. září 2009 (Vrchlického ulice, Jihlava, babybox se nachází v přízemí ve spojovací chodbě mezi vchodovou halou, informačním centrem a ambulantním traktem)

Nemocnice Třebíč: 19. března 2010 (Purkyňovo náměstí, Třebíč, babybox je umístěn u vstupu do nemocnice, kousek od vrátnice, napravo od vchodu)

Informace z jiných míst v republice:

V Táboře je babybox umístěn v domově pro seniory. Od svého zprovoznění v únoru roku 2013 zde nebylo umístěno žádné dítě.

Provozně spadá babybox pod střední zdravotnický personál, který je odborně proškolen. Vedle babyboxu je pohotovostní resuscitační brašna, kterou umí proškolené zdravotní sestry používat. Domov pro seniory je dostatečně velký na to, aby v každé směně mohly být zdravotní sestry. Nemocnice je jen několik metrů od domova a je zde i stanoviště rychlé lékařské pomoci RLP.

Sdělení ZS Kraje Vysočina:

Vedení Záchrané služby Kraje Vysočina nám na naše dotazy sdělilo, že by bylo dítě jimi odvezeno. Pro ně by to bylo náročnější, protože by se jednalo o novorozence, u kterého mohou vzniknout komplikace, protože se dá předpokládat, že matka dítě porodila sama někde v ústraní a porod mohl mít komplikace, o kterých se nikdo nedozví. Byli jsme upozorněni na fakt, že i když je stanoviště záchrané služby velmi blízko, nemusí sanita přijet brzy. Sanitní vůz ze Žďárského stanoviště může být odjetý a k odvozu dítěte bude dispečinkem povolána posádka z jiného stanoviště. Místo předpokládaných cca 5 minut může být příjezd sanitního vozu zdržen na 15 – 20 minut. To může být pro pracovníce pečovatelské služby hodně dlouhá doba, zejména dojde-li ke zdravotním komplikacím.

Vyjádření zástupce Nemocnice Nové Město na Moravě:

Primář novorozeneckého a dětského oddělení Nemocnice Nové Město na Moravě, MUDr. Chalupský vyslovil obavu ze zřízení Babyboxu ve Žďáře nad Sázavou, daleko od odborné lékařské péče dětského oddělení nemocnice a navíc, pokud při zajištění dítěte nebude zdravotnický personál.

Uvedl, že zřízení babyboxů se na první pohled může laické veřejnosti jevit pozitivně – „zachraňujeme život novorozenci“ Ale vyslechneme-li si argumenty protistrany a hodnocení zdravotníků, u nichž jsou schránky instalovány, není již situace tak černobílá. Uvedl, že v současné době není instalace schránek pro novorozence podporována představiteli lékařských odborných společností zabývajících se péčí o dítě – Česká neonatologická společnost, Česká pediatriká společnost, Společnost sociální pediatrie. Dále uvedl, že z dostupných informací je jejich instalace ve Velké Británii a Francii zakázána. U našich sousedů v podstatně větším Německu je podobných zařízení v poměru nainstalováno mnohem méně než v České republice a další nejsou podporovány. Dále zmínil doporučení výboru OSN pro práva dětí, který vyzval ČR v roce 2011 ke zrušení babyboxů. Uvedl, že data prokazují, že počet vražd novorozenců matkou instalace babyboxů neovlivnily. Je přesvědčený, že jsou odkládány děti, které se rodičům "nehodí", odložení dítěte je trestným činem. Je přesvědčen o tom, že otázka zřízení babyboxu ve ZR by měla proběhnout širší diskusí zúčastněných, měly by být zváženy argumenty pro i proti, jednak ve smyslu prospěšnosti a bezpečnosti pro vkládané děti, ale i právní odpovědnosti zřizovatele a provozovatele schránky, její certifikace jako zdravotnického prostředku apod. Sdělil také, že ví o tom, že se jednalo o možnosti zřízení babyboxu v areálu nemocnice v době, kdy ještě v nemocnici nebyl. Tehdy nedošlo k dohodě mezi nemocnicí a panem Hessem. Uvedl, že to že jsou babyboxy zřízeny bere, jako fakt, ale je názoru, že by matka dítěte měla využít pro dítě šetrnější formy přenechání dítěte, např. formou utajeného porodu v nemocnici.

Děti uložené do babyboxů jsou narozeny v nejistých podmínkách a při případných komplikacích může dojít k poškození novorozence i rodící matky. Je to pro ně velké riziko. Navíc odložené dítě nemá žádnou rodovou a genetickou historii, což mu v životě bude způsobovat problémy.

Sdělil, že pokud na sebe město Žďár nad Sázavou vezme všechna rizika spojená s provozem babyboxu, bude to brát jako fakt, a pokud na oddělení bude dítě z babyboxu přivedeno, ošetří ho a umístí na oddělení. Doporučil znovu, abychom vše řádně zvážili a abychom měli vše v pořádku.

Zejména atesty babyboxu, aby splňovaly podmínky zdravotního prostředku se všemi potřebnými revizemi. Pracovnice pečovatelské služby, které budou pověřeny obsluhou babyboxu musí být proškoleny pro všechny možné situace, které mohou po vložení dítěte nastat. Nabídl pomoc při zajištění potřebného vybavení u babyboxu, zejména s pohotovostní resuscitační brašnou.

Sdělení ředitele Mgr. Šeráka:

Ředitel PO Sociální služby města Žďáru nad Sázavou otázku umístění babyboxu v objektu DPS Libušínská 15 a jeho provozování pod pečovatelskou službou projednával v příspěvkové organizaci. Spolu se zaměstnanci hledali všechny možné dopady na organizaci, a to jak kladné, tak záporné. Poslední porada na toto téma proběhla včera, proto je jeho stanovisko předloženo nyní na jednání komise.

Ve stanovisku je uvedeno, že i po získání všech možných materiálů k babyboxům zůstávají některé zásadní otázky nezodpovězeny. Rozhodování pro ně nebylo snadné, a byť z osobního hlediska by většina zaměstnanců zřízení babyboxu podpořila, z pohledu organizace museli zaujmout negativní stanovisko.

Jako největší problém se jim jevílo zajištění neodkladné zdravotní péče, což vnímali jako riziko pro odložené dítě do babyboxu. V pečovatelské službě pracují pečovatelky, které nemají zdravotnické vzdělání. Žádné školení nikoho nepřipraví na všechny situace, které by mohly nastat, obzvlášť pokud se jedná o novorozené dítě. Rizika jsou v tomto ohledu nezanedbatelná. Problematickým je dojezdový čas sanity, který by se mohl zkomplikovat a prodloužit. Vidí to jako nepřiměřené riziko pro odložené dítě. Uvádí, že se jim ze získaných zkušeností jeví jako nejvýhodnější umístění babyboxu v nemocnici, a to v pavilonu dětského a novorozeneckého oddělení, kde může být odloženému novorozenci v krátké době poskytnuta odborná zdravotní péče.

Jako další problém vidí v požadavku na okamžitou reakci při vložení novorozence do babyboxu. V domě s pečovatelskou službou v nočních hodinách slouží jedna pečovatelka, která může být v momentě uložení dítěte do babyboxu na druhé straně budovy a zrovna poskytovat takovou péči, která se nedá okamžitě přerušit. Tento požadavek je také zmíněn v metodickém pokynu MPSV. „Pokud rodič odloží dítě do babyboxu, musí být miminko okamžitě převezeno do zdravotnického zařízení a to mu musí poskytnout odpovídající zdravotní péči. Zdravotnické zařízení je zároveň povinno o odloženém dítěti neprodleně informovat místně příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí“. K tomu viz výše dojezdový čas zdravotnické záchranné služby.

Uvádí také, že zaznamenali jsme také požadavek na atestaci babyboxu jako zdravotnického prostředku. Tato podmínka zřejmě nebude naplněna ze strany výrobce babyboxu. Jako velké riziko pro organizaci vidíme také v nezakotvení babyboxu v právním řádu ČR a z toho vyplývající nejasnosti v otázce odpovědnosti za případné zdravotní poškození novorozence. Toto platí jak pro zřizovatele, tak pro provozovatele babyboxu.

MUDr. Bělohávková upozornila na problém právního postavení babyboxu a práv dítěte. Uvedla, že na toto téma vedla hodně diskuzí a se stanoviskem lékařů České neonatologické společnosti a Společnosti sociálních pediatriů se plně neztotožňuje. Stanovisko Mgr. Šeráka chápe a souhlasí s ním. Podle jejího názoru jsou stávající již vzniklé babyboxy v nemocnicích Havlíčkově Brodě a Jihlavě dostačující.

PaedDr. Ptáček se přidal k názoru MUDr. Bělohávkové a stanovisku Mgr. Šeráka, že dům s pečovatelskou službou není schopen zajistit odloženému dítěti neodkladnou péči, a že kapacita babyboxů v kraji Vysočina je dostačující.

Ostatní členové se přiklonili k jejich názoru. Hlavním problémem vidí v absenci profesionálního zdravotnického personálu.

Mgr. Šustrová upozornila na potřebu informovat veřejnost o rozhodování a o hlasování Komise ve věci zřízení babyboxu, a v případě zamítnutí vysvětlit jeho důvody, proč to na domě s pečovatelskou službou nejde.

Ing. Klement uvedl, že byl vytvořen mediální tlak na vyjádření k problematice zřízení Babyboxu ve Žďáře nad Sázavou a jeho zpráva byla médiu nesprávně uchopena.

Ing. Krábek tedy požádal Ing. Klementa o zveřejnění reportáže o aktuálním stanovisku Komise k problematice babyboxu ve Žďáře nad Sázavou v budově domu s pečovatelskou službou Libušínská 15.

Mgr. Novotná uvedla, že je jednoznačně pro, aby se ve Žďáře nad Sázavou babybox zřídil.

Bc. Bárta doplnil, že je potřebné zmínit i fakt, že případné zamítnutí zřízení babyboxu z důvodu nedostatečné infrastruktury neznamena, že se město o tuto problematiku nezajímá. Zmínil podporu města rodinným centrům, kde je zprostředkována prevence pro matky v nouzi, město také podporuje činnost Family Point na poliklinice, apod.

Ing. Krábek uvedl, že na 10. zasedání dne 9. 3. 2016 se komise problematikou babyboxů zabývala a přijala návrh usnesení. Komise doporučuje zřízení babyboxu ve Žďáře nad Sázavou. Je tedy potřebné v návrhu usnesení toto zohlednit.

Většina členů komise osobně činnost babyboxů akceptuje, ale v současné době není ve Žďáře nad Sázavou místo, kde by mohl být babybox umístěn.

Usnesení:

Komise se seznámila se stanoviskem ředitele příspěvkové organizace Sociální služby města Žďáru nad Sázavou, kde jsou uvedeny důvody, pro které není příspěvková organizace schopna provoz babyboxu zajistit.

Komise prarodinných aktivit, sociální a zdravotní na základě prostudování dalších odborných podkladů přehodnotila svoje stanovisko ze svého jednání dne 9. 3. 2016 a doporučuje radě města babybox v domě s pečovatelskou službou Libušínská 15, Žďár nad Sázavou nezřizovat.

Hlasování: pro: 9, proti: 0, zdržel se: 1,

3. Různé

Informace o schválení Strategie rozvoje města.

Ing. Krábek informoval přítomné o procesu schvalování Strategického plánu rozvoje města. Tento byl schválen řídicí skupinou a bude předložen do rady a zastupitelstva města. Po schválení bude zpřístupněn i Komisi. Ing. Krábek práci pracovních skupin hodnotil kladně.

Ing. Klement dodal, že představení Strategického plánu rozvoje města proběhne v úterý 21. června 2016 v 18 hodin v kině Vysočina, a to včetně představení některých vytipovaných projektů.

Řešení stížnosti MUDr. Vávry.

Ing. Krábek informoval přítomné o postupu řešení stížnosti MUDr. Vávry ředitelem polikliniky, panem MSc. Zrůstem. Uvedl, že Komise není orgán, který by měl řešit zaměstnávání lékařů a jejich oblékání při výkonu LPS. Toto je plně v kompetenci ředitele polikliniky. MUDr. Vávra se obrátil na členy orgánů města a členům komise vše poslal pouze na vědomí v kopii.

Ing. Klement dodal, že tato problematika spadá do kompetencí p. ředitele Zrůsta, MSc. Další možností je obrátit se na Inspektorát bezpečnosti práce.

Ing. Krábek závěrem dodal, že by bylo vhodné p. ředitele Zrůsta upozornit na důslednou kontrolu výkonu práce osob vykonávajících LPS.

Po krátké diskuzi komise doporučila p. Dobrovolnému sdělit MUDr. Vávrovi stanovisko komise.

Zapsal: Petr Krábek